

SLOVENSKI OBRTNIK

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca.

Cena za celo leto K 6.—
za pol leta K 3.—
za četrt leta K 1.60

Glasi lo

„Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug“

Cena oglasom: Tristopna petitvrsta: 1 krat 12 vin., 2 krat 10 vin.,
3 krat 8 vin., za večkrat primeren popust.

Rokopisi se pošiljajo uredništvu „Slov. obrtnika“ v Ljubljani, Tržaška cesta 33, naročnina in oglasi pa naslové: Engelbert Franchetti v Ljubljani, Jurčičev trg 3.

Št. 7.

V Ljubljani, dné 1. aprila 1906.

Leto I.

Protestni shod krojačev in čevljarjev.

(Konec.)

G. J. Krševan iz Idrije je tožil o slabem položaju obrtnega stanu, ker ima tako konkurenco s tovarniškim blagom. Človek dandanes lahko izhaja brez rokodelcev, saj se v prodajalnah vse dobi, bodisi čevlje ali obleko. Ni čuda, da se potem nima veselja, da bi se učili obrtov. Trgovine z mešanim blagom nadomestujejo danes obrtnike ter mu odvzemajo še tako bori zaslužek. Obrtniki vse mirno gledamo, ne da bi se uprli ter zahtevali svojih pravic. Rečem vam, obrtniki ste ovce in dokler boste take ovce, tudi ne boste ničesar dosegli. — Dalje moram omeniti tudi orožne vaje. Obrtnik, ki je popolnoma odvisen od zaslužka svojih rok, mora na poziv vojaške oblasti vse zapustiti ter oditi, naj se potem družina priživi kakor hoče. Da bi se ga oprostilo orožnih vaj, je že redek slučaj. Pri onih pa, ki so v državnih službah, se vedno dobi kako olajšanje in izjemo, da se jih oprostí. V vseh primerih je torej obrtnik zastavljen in ako pojde tako dalje, moramo obupati.

G. Škerjanc je pripomnil, da so imeli obrtniki še pred 15. leti tri do štiri pomočnike ter plačevali 4—5 kron obrtnega davka. Danes pa imamo polovico manj dela, toda 12—15 K obrtnega davka in poleg tega še osebni davek. Kako naj pa potem izhajamo?

G. J. Slovnik je rekel, da se ga je pri davčni oblasti pri napovedi za občno pridobnino vprašalo, če mu tudi žena v obrtu pomaga. Pomislite, žena pri rokodelskem obrtu, torej moramo še od žene davek plačevati. Tako vprašanje je že višek strogosti davčnega vijaka.

G. Al. Erjavec je priporočal v odpomoč vsem takim nedostatom, da se tesno združimo, kajti le v krepki organizaciji se dá kaj uspešnega doseči. Pustimo zabavljanje po gostilnah ter sploh gostilniško politiko, bodimo povsod složni, vsi za enega, eden za vse.

Nato je poročevalec g. Wegl-Leckl prečital resolucijo k prvi točki, ki se je z navdušenjem sprejela. Resolucijo objavimo na drugem mestu. G. poročevalec je še omenil, da se trgovcem ne godi krivica, kajti ako jim s tem nekaj odvezamemo, jim pa damo po drugi strani. Saj smo navezani na trgovce, ker kupujemo od njih, dočim kupujemo ti navadno v inozemstvu.

K drugi točki: Stališče proti načrtu, s katerim se uredi delo na domu je govoril isti poro-

čevalec. Omenjal je, da se hoče z načrtom urediti delo na domu v tem zmislu, da bodo kosovni mojstri delavci na domu, torej dabodo enaki onim, katerim ni treba donesti dokaza usposobljenosti. Najbrž misli država, da bo izvoz potem večji, ker bodo delavci na domu potem izdelovali veliko oblek. Toda s tem se izvoz ne bo povzdignil, kajti kdo bo pa jemal slabo izdelano blago. V Prossnitzu na Češkem je več sto takih delavcev, ki delajo po leti na polju, po zimi se pa pečajo s krojaštvom. Hlapci torej vendar ne morejo izdelovati dobrih oblek, ki bi bile za eksport pripravne. Vedno smo nastopali proti delu na domu, ki se je pravzaprav doslej le trpelo, a zdaj ga hoče država zakonito sankcionirati.

Ker bomo o tem načrtu še o priliki izpregovorili, se ne spuščamo danes v podrobnosti.

K tej točki je govoril tudi svetnik trgovske in obrtniške zbornice g. Kraigher ter dejal, da je le tedaj mogoče uspešno nastopiti proti konfekcionarjem, ako se odpravi delo na domu. Znano je, da imajo kosovni mojstri po deset pomočnikov, ki delajo temu za 5 gld. na teden. Ako potrebuje krojač pomočnika, ga ne dobi, konfekcionarjem pa delajo skoro zastoj.

Nato se je prečitala resolucija, ki je bila soglasno sprejeta in jo objavimo na koncu.

G. Wegl-Leckl je nato govoril k tretji točki: Stališče zoper nameravano uvrščenje krojaškega in čevljarskega obrta v zavarovanje zoper nezgode. Govornik je povdarjal, da je uvrščenje krojačev in čevljarjev v zavarovanje popolnoma nepotrebno, kajti šivalni stroji niso nikak kriterij za podlago zavarovanja zoper nezgode. Krojač se k večjemu lahko s šivanko ubode, toda nevarnost za kako hudo nezgodo v našem obrtu ne obstoji. Jaz sam sem rekel nekemu, ki je zagovarjal to stališče, da bi nas zato radi imeli pri teh zavarovalnicah, da bi jim pokrivali deficit, ki ga imajo. Različnim ravnateljem plačujejo mastno plačo po 20.000 gld. potem ni čuda, ako nastane deficit. Za majhne poškodbe imamo bolniške blagajne, trajna poškodba je pa pri krojačih in čevljarjih izključena.

Predsednik je nato dal na glasovanje spodaj navedeno resolucijo, ki se je soglasno sprejela.

Predsednik gosp. Jeločnik je prečital brzojavko iz Toplic, ki se glasi:

Zadržani se odločno zavzemamo za sklepe, storjene na današnjem shodu ter protestiramo proti vsakemu kratenju naših pravic. Rudolf Zupanc, Franc Strniša, Marko Kastelic, Ignac Fabjan, Franc Gutman, Maks Hönigman in Jožef Papež.

Dalje je prebral pozdravno pismo g. Škrbca iz Loža, ki se tudi pridružuje sklepom današnjega shoda.

Ker se ni nihče več oglasil k besedi, je predsednik gosp. Jeločnik zaključil shod ter se zahvalil za obilno udeležbo.

K temu shodu moramo še pripomniti, da nas je veselilo, ko smo videli toliko udeležnikov. Naš obrtnik se bo počasi vendarle zdramil iz brezbriznosti ter se resno pričel zanimati za koristi svojega stanu. Videli smo in slišali, kaj preti krojačem in čevljarjem, torej je edino sredstvo, da držimo skupaj ter se združeni upiramo vsem krivicam, ki nam jih hočejo prizadeti. Pustimo strankarstvo in osebnosti na strani, bodimo le obrtniki, tovariši, saj nas vežejo ene in iste vezi.

Resolucije, ki so se predlagale in soglasno sprejele na shodu, se glasijo:

K točki prvi:

„Dne 26. in 27. novembra 1905 se je na državnem kongresu avstrijskih konfekcionarjev sprejel sklep, ki izziva vso avstrijsko rokodelsko organizacijo. Konfekcionarji so zahtevali od vlade naj črta 5. odstavek § 38. in nekatere jako važne določbe § 14. vladne predloge obrtnega reda.

Vsled velikega vpliva, ki ga imajo lahko velekapitalistični konfekcionarji in trgovci na visoko vlado, je visoka vlada na predlog stalnega obrtnega odseka odnehala, izpremenila v prvem branju sprejete sklepe ter vzela namesto njih v predlogo za trgovce ugodnejše določbe. Vsled tega ravnanja nista držala visoka vlada in stalni obrtni odsek obljube, ki sta jo dala krojačem in čevljarjem.

Z zadovoljstvom sicer konstatiramo, da trgovci s čevlji moško in deško obleko ne bodo smeli sprejemati naročil po meri, toda krivično je, da bi oni trgovci z žensko obleko, ki so obstajali do 1. januarja 1906, še nadalje smeli to delati. Vsled tega so danes v Ljubljani zbrani krojači itd. primorani, da sklenejo visoko vlado in obrtni odsek ter poslansko in gosposko zbornico naprositi, naj se trdno drži sklepa, po katerem ne smejo imeti trgovci z moško in deško obleko ter s čevlji pravice jemati mero ter naj se končni odstavek, § 38, kakor se je sklenil v stalnem obrtnem odseku, a se je črtal v vladni predlogi zopet vzame v zakonski načrt.

Krojaški ženski obrt je že vsled tega v slabšem položaju, ker je deloma učna dōba mnogo krajša in ker je oškodovan s tem, da več tisoč šivilj in delavk v privatnih hišah dela in na ta način škoduje upravičenim mojstrom in mojstricam.

Ako se končni odstavek § 38 o. r. anulira, potem bi imeli trgovci še 20—40 let pravico jemati mero, kar pomeni popolno uničenje damskega krojaškega obrta, ki je pod zakonitim varstvom poklican, da utrdi svetovno ime te stroke.

Dalje se visoka vlada pozivlje, naj dela na to, da se obrtni zakon še v tej seziji sprejme.“

Resolucija k točki drugi:

„Vsled današnjega sistema dela na domu, so tako mojstri kakor pomočniki zelo oškodovani, mojstri s tem, ker se zakotno delo pospešuje, pomočniki pa z zdravstve-

nega stališča, kajti sanitarne uredbe takih delavnic ne morejo odgovarjati dotičnim zahtevam. Visoka vlada se nujno pozivlje, naj predloži poslaniški zbornici zakonski načrt, s katerim se odpravi delo na domu. Danes zbrani obrtniki se odločno izrekajo proti reformnemu načrtu, ki je bil izdelan v trgovinskem ministrstvu in s katerim bi se vsak krojač in čevljar, ki je kosovni mojster, a ni donesel dokaza usposobljenosti, zakonito kot delavec na domu dekretiral. Krojaški in čevljarski obrt sta rokodelska obrta, zato protestiramo, da bi se jih uvrstilo med domače delo.“

Resolucija k točki tretji:

„Z ozirom na to, da se v krojaškem in čevljarskem obrtu ne primeri trajna nezgoda, ki bi opravičevala dolžnost za zavarovanje zoper nezgode, prosijo danes na shodu zbrani visoko vlado, naj se drži svoje predloge in naj ne uvrsti krojaškega in čevljarskega obrta v zavarovanje zoper nezgode.“

Kako pospešuje država mali obrt.

(Dalje.)

B. Mojstrski tečajji za krojače moške obleke trajajo 6 tednov po 4 do 6 krat na leto. Pouk: ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 7. ure popoldne; ob praznikih od 8. do 12. ure dopoldne; ob nedeljah ni pouka. Predmeti: a) anatomija, mera, strokovno risanje, načrtavanje krojnih vzorcev; b) prikrojevanje, izdelovanje vzornih oblačil; c) obrtno knjigovodstvo in proračunavanje stroškov; d) zakonoznanstvo.

Ustanove znašajo za mojstre 120 K, za pomočnike 100 K.

C. Mojstrski tečajji za stavbne mizarje trajajo 8 tednov po 4 krat na leto. Pouk: ob delavnikih in praznikih od 8. do 12. ure dopoldne, ob delavnikih tudi popoldne od 2. do 7. ure. Ob nedeljah dopoldne: ogled znamenitih stavb, muzejev ali tvornic. Predmeti: strokovno risanje, pouk v delavnici, proračunavanje, tehnologija pomožnih predmetov, orodje in stroji za obdelovanje lesa, obrtno knjigovodstvo, zakonoznanstvo.

Ustanove znašajo za vnanje udeležnike 240 K, oziroma 190 K.

D. Mojstrski tečajji za ključavničarje trajajo osem tednov po 4 krat na leto. Pouk: ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 7. ure popoldne. Ob nedeljah dopoldne ogled vzornih dunajskih delavnic. Pouk obsega strokovno risanje, ključavničarska dela, tehnologijo, stroje in motorje, obrtno knjigovodstvo in proračunavanje stroškov ter zakonoznanstvo.

Ustanove za vnanje obiskovalce 240 K za mojstre, 190 za pomočnike.

E. Tečajji za tesarje trajajo 12 tednov po 3 krat na leto. Udeležiti se jih morejo le polirji in prvi delavci, ne pa tudi mojstri. Pouk traja ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. Ob nedeljah dopoldne ogled vzornih delavnic in stavb. Predmeti: geometrija, stavbna konstrukcija, tehnologija, obrtno računstvo in stavbna mehanika, zakonoznanstvo, praktično delo.

Ustanove za vnanje obiskovalce znašajo 240 K.

F. Mojstrski tečajji za galvanotehnike.

Različni od teh tečajev so knjigovodski tečajji. Z njimi hoče c. kr. trgovinsko ministrstvo izboljšati obrtne kreditne

razmere. Za vsak, tudi najmanjši obrt je urejeno knjigovodstvo največje važnosti. Brez njega ne more noben rokodelc natanko navesti svojih terjatev in dolgov, izračunati svojega dobička in izgube in, če prosi posojila, dokazati, da je vreden kredita. Te tečaje prireja pospeševalni urad na Dunaju in izven Dunaja. Pouk se vrši ob večernih urah.

IV. Strokovni tečaji izven Dunaja (potovalni učitelji) in obrtni potovalni pouk.

Mojstrski tečaji urada c. kr. trgovinskega ministrstva za pospeševanje obrta so obširne in drage priredbe, v katerih se je moči izobraziti le omejenemu številu udeležencev. Zategadelj je c. kr. trgovinsko ministrstvo začelo tudi izven Dunaja po pospeševalnem uradu prirejati strokovne tečaje, takoimenovane „potovalne tečaje“, povsod tam, kjer se izkaže potreba in jih je moči napraviti brez posebnih težkoč. Takih tečajev, uvedenih doslej za črevljarje, krojače moških oblek in stavbne mizarje, je bilo do konec 1900. l. 74. Udeležilo se jih 2289 rokodelcev.

Enostavnejši od mojstrskih tečajev, imajo potovalni tečaji manj obsežen učni načrt, trajajo manj časa in so pristopni vsem v kraju nastanjenim mojstrom in pomočnikom; izključeni so pa od njih učenci. Skupni pouk je popoldne ali zvečer; dopoldne obiskuje potovalni učitelj delavnice udeležnikov tečaja in daje nasvete v praktičnem oziru.

K pokritju stroškov naj pripomorejo tudi krajevni činitelji, praviloma s tem, da dajo na razpolago učno dvorano. Državnih ustanov za te tečaje ni; v mnogih primerih so pa pristojni deželni odbori in pristojne trgovske in obrtniške zbornice z majhnimi ustanovami olajšali udeležnikom, ki niso bili nastanjeni v kraju tečaja, njega obisk; tudi so prispevali v pokritje stroškov za učni material i. d. Dotična obrtna zadruga ima po sposobnih osebah slediti pouku in svoje opazke sporočiti vodstvu obrtnega pospeševalnega urada. Le ta pa skrbi tudi zato, da se čez nekaj časa konštatira, kakšen je vpliv tečajev.

A. Vnanji strokovni tečaji za čevljarje trajajo štiri do pet tednov. Pouk se vrši praviloma le ob delavnikih popoldne (od 1 do 6, 2 do 7 ali 3 do 8, kakor žele udeležniki) in obsega vsa važna dela črevljarska, in sicer potem, ko se je predavalo o anatomiji normalne ali pohabljenega noge: umerjanje, vzorno krojenje, strokovno risanje, prikrojjevanje, prirejanje gornjih delov in šivanje na stroju, v kateri namen ima strokovni učitelj s seboj štiri šivalne stroje. Potrebni učni material je preskrbeti frekventantom. Dopoldne se lahko poučuje v delavnicah obiskovalcev tečaja, posebno v spodnjem delu (Bodenarbeit). V tečaju izdelani krojni vzorci in strokovne risbe ostanejo frekventantom kot nadaljnji delavni pomočki. Zadruga ima praviloma preskrbeti učni prostor, njega razsvetljava, kurjavo in snaženje, primerno število miz z vodoravnimi ploščami in šolsko tablo. Udeležnikov ne sme biti manj kakor 20 in ne več kakor 40.

Dva taka tečaja sta bila tudi na Kranjskem: v Ljubljani in v Trzinu.

B. Vnanji strokovni tečaji za krojače moških oblek. V teh tečajih se poučuje le krojno risanje, predava o prikrojjevanju in o rasti človeškega telesa in pojasnjuje učni sestav s pomočjo krojnih vzorcev. Krojno risanje obsega konstrukcijo običajnejših oblek z različnimi izpremembami. Tečaj traja štiri tedne; poučuje se le ob delavnikih po 6 ur popoldne (v soboto le 3 ure). Dopoldne

poučuje strokovni učitelj kakor pri vnanjih črevljarskih tečajih v delavnicah. Udeležnikov ne sme biti več kakor 30 in ne manj kakor 20; preskrbeti morajo sami risarsko orodje in druge pripomočke. Udeleženi činitelji morajo preskrbeti učni prostor in njega uredbo (primerno število miz, stolov in šolsko tablo) in pa snaženje, razsvetljava in kurjavo. V podporo frekventantov morajo krajevni činitelji zagotoviti ustanove.

Tudi v Ljubljani je bil že tak tečaj.

C. Vnanji tečaji za stavbne mizarje imajo v prvi vrsti namen, da udeležnike izobrazijo teoretično. Trajajo praviloma šest tednov in se, če treba, raztegnejo na sedem tednov. Udeležnikov mora biti najmanj 10, pa ne več kakor 15; o tem, koliko frekventantov je pričakovati, je poročati že v prošnji za prireditev tečaja. Poučuje se ob delavnikih po 5 zaporednih ur. Prvih pet tednov je pouk le teoretičen, šesti teden praktičen. Pouk obsega: risanje, tehnologijo, strojezanstvo, knjigovodstvo, kalkulacijo, sestavljanje proračunov in ponudb, ravnanje s stroji za obdelavanje lesa in z orodjem. Pospeševalni urad da na razpolago enega ali dva strokovna učitelja za risanje, tehnologijo in strojezanstvo in delovodjo za praktični pouk. Za pouk v knjigovodstvu in v kalkulaciji je v kraju samem preskrbeti učne moči, ki jih plača c. kr. trgovinsko ministrstvo. Učni material oskrbi pospeševalni urad. Krajevni činitelji morajo preskrbeti dobro razsvetljava in kurljivo risarsko dvorano obsegajočo najmanj 80 m² in, če mogoče, manjšo učno dvorano. Za praktični del je treba mizarске delavnice, opremljene s stroji in motorji.

Kranjska trgovska in obrtniška zbornica.

Javne seje dne 23. marca t. l. se je udeležilo 20 zborničnih svetnikov. Predsednik g. Jos. Lenarčič je otvoril sejo in imenoval overovateljema zapisnika gg. Kregarja in Rohrmana. Nato je pozdravil novoizvoljene zbornične svetnike z željo, da se pridno udeležujejo sej ter delajo za povzdigo kranjske trgovine in obrta.

Po odobrenju zapisnika zadnje seje je tajnik g. dr. V. Murnik prečital dopis volilne komisije za zbornične volitve ter poročal o izidu volitev, kar naj se na znanje vzame. G. zbornični svetnik I. Kregar je v svojem in v imenu svojih somišljenikov izjavil, da tega ne vzame na znanje in sicer ker ni bilo nobenega zaupnika njegove stranke v volilni komisiji in ker sta bila v volilni komisiji dva kandidata nasprotne stranke.

Predsednik je povdarjal, da se je volitev vršila pravilno, saj je bil navzoč vladni zastopnik.

Nujni predlogi so se odložili na konec seje.

Pri volitvi predsednika je dobil g. Lenarčič od danih 20 glasovnic 13 glasov; za podpredsednika je bil izvoljen g. Kollmann z 18 glasovi in za provizorič. predsednika g. Fran Hren. Izvoljeni so se zahvalili za izkazano čast ter obljubili po najboljši moči delati za prospeh trgovskega in obrtnega stanu.

Za računске pregledovalce so bili izvoljeni gg. Mejač, Rohrman in Velkavrh.

Predsednik g. Lenarčič je nasvetoval, naj se dosej obstoječa odseka združita v en odsek, ker je težko porazdeliti gradivo med odseka. Že doslej je obstajal vedno en odsek iz vseh članov, ki stanujejo v Ljubljani. Predlaga,

da se to tudi zdaj vrši in da se odsekova seja naznani sploh vsem članom. Predlog je bil sprejet.

Za zbornična zastopnika pri komisijonelnih obravnava radi zagotovitve vojaških naturalnih potrebščin sta bila vnovič izvoljena gg. Majdič in Schrey.

Za zbornične zastopnike v šolskih odborih obrtno-nadaljevalnih šol so bili izvoljeni: v Kočevju gosp. Tomitsch l. urar; za Ribnico gosp. Fr. Picek; za Krško g. Ant. Jugovic; za Škofjo Loko g. Lovro Sušnik; za Zagorje g. Iv. Cimerman; za Ljubljano gg. Josip Vidmar in Eng. Franchetti in za Novo mesto gosp. R. Pauser ml.

V kolegij za podelitev ustanov Ivana Mlakarja, namenjenim obiskovalcem tehnološkega obrtnega muzeja na Dunaju je zbornica izvolila g. Franca Kollmanna.

V socialnopolitični svet, ki se je osnoval vsled sklepa dežel. odbora kranjskega v zadnjem zasedanju, je zbornica izvolila kot zastopnika delodajalcev gg. Feliksa Stareta in Ivana Schreya.

Pomočniškemu zboru krojaške zadruge v Ljubljani je zbornica v pokritje stroškov za učni tečaj za prirojavanje in učni tečaj za knjigovodstvo, ki se nameravata prirediti, zagotovila podporo s pogojem, da se tečaji izvrše primerno predmetnim predpisom trgovskega ministrstva. O višini podpore bo zbornica sklepala, ko bodo znani stroški.

Glede obrtnega dela v prisilni delavnici v Ljubljani, katera dela obrtnikom čimdalje hujšo in občutnejšo konkurenco, je zbornica vsled vloge neke tvrdke, ki pravi, da se nameravajo v prisilni delavnici napraviti celo stroji, sklenila obrniti se do dežel. odbora kranjskega z nujno prošnjo, da ves svoj vpliv zastavi v to, da se obrtno delo v prisilni delavnici glede vseh v deželi zastopanih obrtnih strok omeji le na pokritje potrebščin prisilne delavnice same. Z ozirom na to pa, da se v konkretnem primeru gre za izdelovanje papirnatih vrečic, je zbornica sklenila zahtevati, da se odpravi izdelovanje papirnatih vrečic, zlasti pa opusti uvedba strojev v prisilni delavnici.

Po temeljitem poročilu zborn. člana Pirca sta predloge podpirala s toplimi besedami gg. zbornična svetnika Kregar in Tönnies.

Glede prošnje konventa usmiljenih sester v Ljubljani za koncesijo za obrt pokopavanja mrličev, je zbornica sklenila poročati deželni vladi, da ne kaže podeliti koncesije.

Zbornični svetnik g. I. Zamljen je poročal o osnovni obrtnih pripravljanih šol v Ljubljani in o prošnji za zvišanje podpore tem šolam. V zmislu poročevalčevih predlogov je zbornica sklenila pritrditi nameravani reorganizaciji ter naklanjati tem v bodoče pod skupnim vodstvom združenim šolam podporo v dosedanji izmeri 1200 K.

Zbornica je nato sklenila obrniti se na trgovsko ministrstvo vnovič s prošnjo, da odpravi oziroma zniža manipulacijske pristojbine, ki se pobirajo od poštnih pošiljatev z užitnimi podvrženim blagom, v izmeri 20 vinarjev od pošiljatve.

Glede razpisa trgovskega ministrstva, da se izven Ljubljane stanujočim zborničnim članom povračajo potni stroški, je zbornica sklenila, da bi bilo povračati le stroške za vožnjo po železnici v drugem razredu, oziroma za vožnjo po cesti po 50 vinarjev od kilometra.

Glede predlogov, ki jih je stavil zbornični svetnik g. Iv. Kregar, je poročal zbornični svetnik g. A. Ditrich. Glede predloga, da se ustanovi samostojna delavska

zavarovalnica zoper nezgode, je zbornica sklenila, naročiti predsedstvu, da proučuje to vprašanje. Glede drugega predloga, ki se tiče premembe obrtnega reda, je zbornica sklenila obrniti se do državnega zbora s prošnjo, da izpremeni obrtni red v zmislu sklepov stalnega obrtnega odseka.

O nadaljnih predlogih je poročal zbornični svetnik g. Rohrmann in je zbornica sklenila prositi železniško ministrstvo, da sprejme v imenik postaj tudi slovenska imena postaj v vseh slovenskih deželah, nadalje, da vpelje dvojezične vozne listke in poskrbi za informativne uradne dneve v Kamniku in Kranju. Predlog zborničnega svetnika Kregarja, da se raznašanje aviz ob nedeljah opusti, je zbornica odklonila, ker ne odgovarja trgovskim interesom.

Dalje je zbornica v zmislu predlogov g. zborničnega svetnika P. Velkavrha sklenila, prositi postajenačelstvo južnega kolodvora v Ljubljani, da pomnoži število delavcev na kolodvoru in število tehtnic ter uredi dostavljanje aviz tako, da ne bo na škodo trgovcev in obrtnikov.

Nato je zbornica razpravljala o nujnih predlogih zbornič. svet. g. Cirila Pirca, ki se tičejo premembe volilnega reda za državni zbor ter o predlogih zborn. članov g. Iv. Baumgartnerja odnosno g. Iv. Kregarja v zadevi penzijskega zavarovanja privatnih uslužbencev.

Predlog zborničnega člana g. Pirca se glasi:

„Zborničnemu predsedstvu se nalaga, da v obrambo interesov trgovine, obrta in veleindustrije z ozirom na nameravano volilno reformo čimprej odpošlje na pristojno mesto peticijo v tem smislu, da se na Kranjskem ustanovi poleg Ljubljane še dva mestna volilna okraja, v katera je uvrstiti vsa mesta, trge, industrijalna središča in one druge kraje, ki so sedež c. kr. okrajnih sodišč in je stóprav potem ostalo deželo razdeliti namesto v vladni predlogi projektiranih 10, le 8 kmetskih volilnih okrajev.

Predlagatelj je svoj predlog obširno utemeljeval in dokazoval, kaka krivica bi se godila trgovcem in obrtnikom.

Zbornični član g. Kregar je govoril proti predlogu, češ da ni umesten, ker je dežela kranjska pretežno kmetska dežela in je na deželi pri nas več trgovcev in obrtnikov nego po mestih in trgih. In tudi ni upanja, da bi vlada kaj predručala svoj načrt.

Zbornični član g. Pirc je zavračal ugovore, na kar je zbornica predlog sprejela z imenskim glasovanjem. Proti sta glasovala samo zbornična svetnika gg. Kregar in Frančič.

Zbornica je nato sprejela predlog zborničnega člana g. Baumgartnerja, da se prosi gosposka zbornica, naj zavrne zakon o penzijskem zavarovanju privatnih uslužbencev kakor ga je sprejela poslanska zbornica, zavrgla pa predlog zborničnega člana g. Kregarja, da je prositi gosposko zbornico, naj ta zakon brez odloga sprejme.

Predloga zborničnega člana g. Toenniesa glede naprave močnejših telefonskih žic v Ljubljani in glede postopanja s pokvarjenimi novci sta se odkazala odsekom.

Važne razsodbe obrtnih sodišč.

XXVI.

Ako se je dogovorilo, da bode delodajalec delojemalcu na zahtevo vsak čas izročil delavsko knjižico, se je s takim

dogovorom izključil odpovedni rok. (§ 79. s. r. in § 863. o. d. z.)

Tožbi strugarskega pomočnika Mihe O. proti Jakobu B. na izročitev delavske knjižice je ugovarjal toženec, da se je tožnik samovoljno odstranil od dela, ne da bi bil podal odpoved.

Tožnik je priznal, da tožencu ni odpovedal, ali on je mnenja, da odpoved ni bila potrebna, kajti ob vstopu v službo je bilo izrečno dogovorjeno, da mu mora toženec vsak čas na zahtevo izročiti delavsko knjižico. Ta dogovor si je on vedno razlagal tako, da more izstopiti iz službe vsak čas brez odpovedi.

Priča I. K. je potrdila izpoved tožnikovo. Sodišče je spoznalo, da je toženec obvezan, izročiti tožniku delavsko knjižico.

Razlogi: Po § 79. o. r. in § 313. k. z. ne smejo imetniki obrtov niti sprejemati niti obdržati pomožnih delavcev brez delavske knjižice. Če sta se tožnik in toženec ob vstopu tožnika v službeno razmerje dogovorila, da mora toženec na zahtevo tožniku vsak čas vrniti delavsko knjižico, je tak dogovor tolmačiti le tako, da se more službeno razmerje razvezati brez odpovedi.

Ker je bil torej tožnik upravičen zapustiti službo brez odpovedi, je moralo sodišče ugoditi na temelju § 70. c. o. r. tožbenemu zahtevku.

XXVII.

Delovna pogodba, ki se je sklenila na določen čas, preneha brez odpovedi s potekom časa. (§ 902. o. d. z.)

Tožnik, ki je pri tožencu delal kot mašinst proti dnini 2 K 60 h, trdi, da je bil dne 22. decembra 1900. l. odpuščen brez odpovedi; zahteva torej, da se toženec ob sodi na povračilo mezde za 14dnevni odpovedni rok v znesku 31 K 20 h.

Toženec priznava resničnost tožnikove trditve, pristavlja pa, da toženec ni bil odpuščen brez odpovedi, kajti on ga je sprejel v delo le za čas do 22. decembra 1900 l., t. j. do dovršitve tovarniške oprave.

Tožba se je zavrnila.

Razlogi: Kakor sta soglasno izpovedali obe stranki, se je delavna pogodba sklenila le za določen čas do 22. decembra 1900 l. do dovršitve tovarniške oprave in je torej po § 902. o. d. z. potekla s tem dnevom, ne da bi bil moral toženec še posebej odpovedati. Ker potemtakem ni bilo pogojev § 77. o. r., se je tožba morala zavrniti.

XXVIII.

Ako se je delavec vkljub temu, da so mu dopust, katerega je prosil, odrekli, iz nujnih in opravičljivih vzrokov odstranil od dela, takega ravnanja ni smatrati za neupravičeno popustitev dela. (§§. 82. lit. f in 84. o. r.)

Zahtevku tožnice (natakarice) na plačilo mezde za dogovorjeni 14dnevni odpovedni rok je toženec ugovarjal, češ, da je dne 14. januarja 1901 l. neupravičeno popustila delo, in je bila zato naslednji dan odpuščena iz službe.

Tožnica je namreč dne 14. januarja prosila enodnevne dopusta, ker je hotela obiskati svojega bolnega očeta, ali dopusta ji toženec navzlic prošnji njenih staršev ni dovolil, ker je bil tisti dan sam bolehen in je bilo pričakovati mnogo gostov. Tožnica pa se je vendar odpravila za po-

tovanje in, čeprav ji je toženec ponovil, da ji dopusta ne dovoli, odšla iz gostilne s pristavkom, da ji je oče ljubši od vsega drugega.

Tožbenemu zahtevku je sodišče ugodilo.

Razlogi: Sodišče ne more gori opisanega ravnanja tožnice smatrati za neupravičen popust dela v zmislu § 82. lit. f o. r., kajti vsake samovoljne popustitve dela brez izrecnega dovoljenja delodajalca ni smatrati za neupravičen popust dela, marveč je o neupravičenem popustu govoriti le tedaj, kadar delavec z ozirom na obstoječe razmere ni upravičen popustiti dela; ako pa ga okolnosti v to opravičujejo, takrat popustitve dela ni smatrati za neupravičeno, čeprav delavec odide brez dovoljenja ali celo proti volji delodajalca. Ako je tožnica popustila delo, dasi ji je gospodar odrekel dopust, in se za 23 ur, katere je porabila večinoma za vožnjo, vrnila, je vzrok njenega potovanja, katero je nastopila, da obiše nevarno bolnega očeta, primerno vpoštevati in se mora reči, da zabranitev dopusta v pričujočem primeru ni bila opravičena, tem manj, ker si je je mogel toženec priskrbeti namestnico in je bila tožnica pripravljena trpeti stroške.

V pričujočem primeru je torej govoriti le o mimogredočem prenehanju dela, katero je tožnica tožencu naznanila in katero je z ozirom na nujen vzrok vkljub zabranitvi dopusta opravičljivo, nikakor pa ne o neupravičenem popustu dela. Tožbeni zahtevk, ki se opira na § 84., o. r., je torej utemeljen.

Vprašanja in odgovori.

3. **Vprašanje.** Jaz sem najemnik hiše, v kateri je prodajalna s špecerijskim blagom, od dne 18. marca 1905. Kurator (varuh) je plačal v davkarji brez moje vednosti okrog 9 K občne pridobnine in zdaj zahteva, naj mu ta znesek vrnem. Ali sem obvezan vrniti, ko ni prišel name plačilni nalog?

Javornik—Radeče.

Odgovor. Ako se plačilni nalog ni glasil na Vaše ime, potem niste nikakor obvezani vrniti vplačano občno pridobnino. Občna pridobnina se izbriše za onega, ki je obrt odglasil, šele s pretekom četrtletja, v katerem je odglasil obrt. Vzemimo slučaj, da ste Vi pričeli s prodajalno dne 15. februarja lanskega leta. Trgovino ste tega dne priglasili pri okrajnem glavarstvu in Vaš prednik jo je isti dan odglasil. V tem primeru plača Vaš prednik občno pridobnino do 1. aprila in s tem dnem jo začnete šele Vi plačevati. Kajpada Vam je na voljo dano, ako hočete predniku povrniti del občne pridobnine, ki odpade na čas od 15. februarja do 1. aprila, primorani pa niste v to. Sicer je pa ta okolnost natanko razložena v 2. številki našega lista na strani 14. Čitajte, in jasno Vam bo vse.

Obrtniške vesti.

Razstava za tehnično kalitev železa se otvori šele s 1. majem t. l. in ne s 1. aprilom kakor smo poročali v zadnji številki. G. k. urad za pospeševanje obrta jo je za en mesec preložil.

Zadružne vesti.

Redni občni zbor „deželne zadrage brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani“ se je vršil dne 20. marca 1906. v dvorani hotela „Ilirija.“ Občnega zbora se je udeležilo 34 zadružnih članov, eden zastopnik pomočniškega zbora in kot zastopnik obrtne oblasti magistratni svetnik gosp. Ivan Šešek.

Iz prve točke dnevnega reda: Poročilo zadružnega načelstva je posneti, da je bilo leta 1905 sklicanih 5 občnih zborov in pa 6 odborovih sej.

Dva občna zbora nista bila sklepčna. Na prvem občnem zboru se je odobrilo poročilo združnega načelstva in pa računski zaključek za leto 1903. Pri tretjem se je šlo radi ureditve nadomestnega počitka in pa premembe združnih pravil, ter se je sprejel predlog, da se v § 4. zviša združno sprejemnino od 12 na 48 kron, ter da vsak član pri otvoritvi podružnice plača pristojbino 200 K in da mora za isto nastaviti podružničnega voditelja. Spremembo pravil se je izročilo potom združnega instruktora deželni vladi v potrdilo, ki pa še niso potrjena. Pri petem občnem zboru se je storil sklep, da združni člani obligatorično pristopijo k mojstrski bolniški blagajni deželne zveze. Začetkom leta je štela zadruga 77 članov, na novo jih je pristopilo 11 in 4 so opustili obrt, torej šteje zadruga koncem leta 1905 84 članov.

Pri zadrugi je bilo leta 1905 naznanjenih 151 pomočnikov, odglašanih 133, koncem leta jih je ostalo 84.

Vajencev se je sprejelo 5, eden je bil oproščen, pri 5 se je učno razmerje razdrlo in koncem leta je v zadrugi ostalo 13 vajencev. — Zadrugi je došlo 154 vlog, ki so se vse deloma vzele naznanje, deloma rešile na razne urade in oblasti.

Pri združni posredovalnici se je zglasilo 75 gospodarjev, ki so iskali pomočnike in 96 pomočnikov, ki so iskali dela; z vspehom se je izposredovalo v 65 slučajih.

Poročilo združnega načelnika se je brez ugovora vzelo na znanje. — Zapisnik zadnjega občnega zbora se je odobril. Poročilo blagajnika izkazuje 307 K 20 v. dohodkov in 315 K 53 v. izdatkov ter 127 64 v. gotovine ter 311 K raznih terjatev se je brez ugovora odobrilo. Nato poroča g. Franjo Sopčič, da je knjige, račune in blagajno pregledal ter našel vse v najlepšem redu in predlaga, da se da načelniku absolutorij.

Proračun za leto 1906 se je odobril.

K 6. točki dnevnega reda: Volitev odbora izjavi načelnik g. Franchetti da eventualno zopetno izvolitev pod nikakimi pogoji ne sprejme, na kar je bil izvoljen za načelnika g. Mate Valentič, za načel. namestnika pa g. Josip Vlahovič. V odbor združnega načelstva so bili izvoljeni gospodje: Jakob Wildman, Franjo Sopčič, Fran Ferkula, Matko Podkrajšek, Fran Novak iz Jesenic in Juraj Otujac iz Škofjeloke, za namestnika g. Ivan Kosec, Rudolf Jurman in Mate Bukovčan. Za računске preglednike: g. Otto Fettich-Frankheim, g. Josip Gradiš in g. Engelbert Franchetti.

Za zastopnike v pomočniški zbor: g. Mate Valentič in g. Josip Vlahovič. — V komisijo za izpite vajencev: g. Mate Valentič, g. Franjo Ferkula in g. Otto Fettich-Frankheim.

Za zastopnike v deželno zvezo: g. Mate Valentič, g. Josip Vlahovič, g. Franjo Novak iz Jesenic g. Engelbert Franchetti in g. Otto Fettich-Frankheim.

V načelstvo bolniške blagajne pomočnikov: g. Mate Valentič in g. Otto Fettich-Frankheim, za namestnika g. Rudolf Jurman.

V razsodiški odbor gospodje: Mate Valentič, Josip Vlahovič, Otto Fettich-Frankheim in Franjo Ferkula, za namestnike g. Fran Zajc in g. Koihl.

V nadzorovalni odbor bolniške blagajne pomočnikov g. Otto Fettich-Frankheim, za namestnika g. Josip Gradiš.

Pri 7. točki se je sprejel predlog, da se določi združnemu načelniku za vso funkcijsko dobo na leto po 200 K nagrade.

Pri točki 8 se je sprejel predlog, da se določi za leto 1906 po 2 kroni združne doklade za vsakega združnega člana.

Pri točki raznoterosti se je sprejel predlog, da se izroči vdovi brivskega pomočnika Alojzija Mohar-ja 40 K podpore.

Ob tej priliki se opozarja gospode združne člane, da odslej za dobo treh let pošiljajo vse dopise, zglasitev in odglasitev pomočnikov in vajencev, združno doklado i. t. d. novoizvoljenemu načelniku g. Mate Valentiču v Ljubljani, Šelenburgove ulice.

Podpisani bivši načelnik si pa tem potom dovoljujem, da se vsem častitim gospodom združnim članom zahvaljujem za mi izkazano zaupanje in naklonjenost, ter priporočam, da to isto storite tudi mojemu nasledniku g. Mate Valentiču.

Na razne interpelacije je odgovarjal in na vprašanja pojasneval bivši združni načelnik.

Ker ni staval nikdo več nobenega predloga, se je občni zbor zaključil ob 8. uri zvečer.

Franchetti.

Posredovalnica „Slovenskega obrtnika“

Priobčevanje oglasov in ponudb za delo v tej rubriki je za naročnike lista brezplačno. Nenaročniki plačajo za enkratno objavo: Samostojni obrtniki 80 v, pomočniki in vajenci 50 v, kateri znesek je vnaprej poslati. — Naznanila sprejema upravništvo „Slovenskega obrtnika“.

Posredovalnica dež. zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani je pri načelniku gosp. Engelb. Franchetti-ju, Jurčičev trg 3. — Pristojbina za člane: 4 v, za nečlane 1 K. Pomočniki so pristojbine prosti.

Posredovalnica zadruga gostilničarjev in kavarnarjev je na Starem trgu št. 19 v Ljubljani. — Oglase sprejema istotam združni načelnik g. Iv. Tosti.

Kdor se ne misli naročiti, ga uljudno prosimo, da nam to številko vrne. S tem nam prihrani mnogo stroškov in truda pri ekspediciji. Zadošča, ako na ovitek napiše: Nazaj ne sprejemem! Kdor pa se misli naročiti, naj blagovoli ali poslati naročnino ali se vsaj za naročnika prijaviti.

Sprejmeta se takoj dva ali tudi več krojaških pomočnikov

za veliko delo pri Josipu Pogačniku, krojaškemu mojstru v Radovljici, Gorenjsko.

Dobro ohranjen svečnik (Gasluster) s tremi ramami se s 1. majem ceno proda. — Več se poizve pri upravništvu „Slovenskega obrtnika“.

Vajenca za čevljarsko obrt sprejme takoj **Oblak** čevljarski mojster v Ljubljani, Vegove ulice.

Učenca za kovaško obrt sprejme Anton Novak, krojaški mojster v Radovljici

Enega mizarskega pomočnika in enega vajenca sprejme takoj **Jožef Odar**, mizar v Bohinju na Gorenjskem.

Hiša v Ljubljani, v kateri se nahaja dobro idoča **gostilna** kakor tudi velik hlev, proda se takoj. Več poizve se v upravništvu „Slovenskega obrtnika“.

Pozor! Čevljarji Pozor!

Surovinsko društvo

čevljarske obrtne zadruga

v Ljubljani, Sv. Petra nasip 7

priporoča svojo bogato zalogo vseh

čevljarskih potrebščin.

Kupujte edino le v surovinskem društvu

in prepričali se boste o dobrem blagu in nizki ceni. **Držite se gesla: Svoji k svojim!**

Prodajalna je na

5 **Sv. Petra nasipu v Ljubljani.**

Lepa priložnostna darila!

Krasna darila ❖ ❖

za razne prilike:

ure, verižice, zapestnice,
najrazličnejšo

zlatnino in srebrnino
sploh, tudi v modernem, secesijoni-
stičnem slogu, po najnižjih cenah pri-
poroča p. n. občinstvu

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice.
Filijalka: Mestni trg.

Nov ceniki tudi po pošti brezplačno.

POZOR! Prva slovenska zaloga
zobotrebcev.

Lastnik: Josip Plankar, Dolenjska cesta 53.

Cenjeni gostil- ničarji se opo- zarjajo, da je to edini a sloven- ska tvrdka.	100 butarc	K 1:20	Odiemalcem, kateri naroče večje število, primeren po- pust.
	•	1:80	
	•	2:60	
	•	3:20	
	•	5:20	

Cene nizke. — Postrežba točna.

Ivan Širk klavec in prekajevalec mesa v Ljubljani
Poljanska cesta 7, prodaja na drobno v Šol. drevoredu

priporoča p. n. občinstvu, sosebno gg. gostilničarjem svoje izborna
prekajeno in okusno prašičje meso. Jako fine klobase,
izborna šunka in drugo vedno sveže, v stroko spadajoče blago
vsak dan na razpolago. — Pošilja se tudi po pošti. 7

Prva dolenska
tvornica lončenih peči
Iv. Appe v Kandiji
pri Novem mestu

priporoča sl. občinstvu in častiti duhovščini
svojo bogato zalogo 6

lončenih peči in štedilnikov

za stanovišča, šole, župnišča, gostilne in večje
dvorane. Trpežnost peči proti vročini in nespremen-
ljivost barve odlikujeta izdelke te tvrdke pred vsa-
kimi drugimi

Jamstvo zagotovljeno, postrežba
poštena, cene nizke.

Tvrdka

ČEŠNIK & MILAVEC

Špitalske ulice v Ljubljani Lingarjeve ulice

priporoča slavn. občinstvu

izvanredno lepo svojo zalogo

suknenega, modnega
manufakturnega blaga

po najnižji ceni. 12 6

!! Postrežba strogo solidna !!

Ustanovljeno leta 1852.

Milko Krapeš, urar
v Ljubljani,

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam izredno
veliko svojo **zalogo furnitur.**

Glavno zastopstvo za Kranjsko **zalogo strun za**
nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih. 24-7

Cenik tiskovin

☐☐ za vodstvo obrtnih zadrug. ☐☐

Izdala deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug.

Založila tiskarna **J. Blasnika nasledniki v Ljubljani**, Breg 12.
Obr. 1. **Učna pogodba** 10 kom. 20 v. Obr. 2. **Knjiga zadružnih**
dohodkov 10 kom. 60 v. Obr. 3. **Knjiga zadružnih stroškov**
10 kom. 60 v. Obr. 4. **Zapisnik pomočnikov** 10 kom. 60 v. Obr. 5.
Zapisnik zadružnih članov 10 kom. 60 v. Obr. 6. **Zadružnih**
vajencev 10 kom. 60 v. **Pobotnice**, blok à 100 listov 1 blok 80. v

Matko Malovič

mizar v Novem mestu

se priporoča slavnemu občinstvu v izvršitev poljubnih

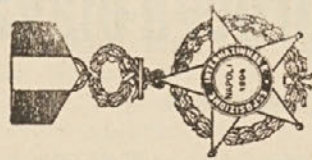
v mizararsko stroko spadajočih del

katera izdeluje mehničnim načinom v najraznovrstnejšem poljubnem slogu solidno in poceni.

Ivan Kregar

v Ljubljani, Poljanska cesta 15

izdeluje predmete iz bronca, poniklja, posrebrni in pozlati stare stvari.

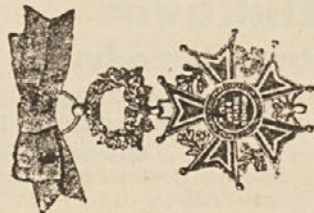
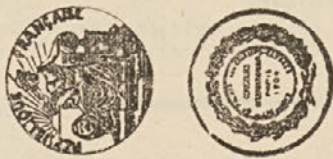
Stavbeno, umetno in konštruktorsko ključavničarstvo.

Hidravlične vidre in sesalke

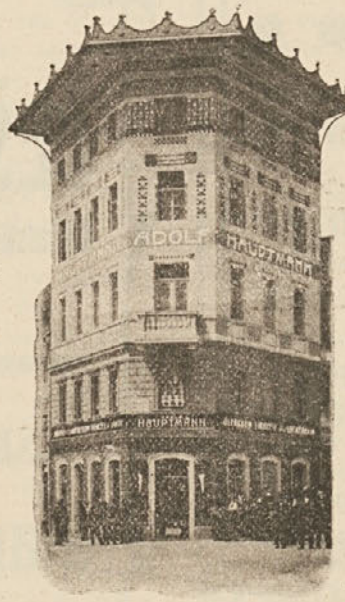
Josip Weibl

J. Spreitzerja nasl. Ljubljana, Slomškove ulice 4

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirotvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole itd. Specijaliteti: valjični zastori in solnčne plahte po najnovšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov

Prodaja na debelo in drobno!

Ceniki zastonj in franko!

Ceniki zastonj in franko!

Ustanovljeno leta 1852.

Priznana najboljše in najizdatnejše oljnate barve

firnež, edino le iz kranjskega lanenega olja, in

najfinejše lake angleške, za vozove, kočije itd.**barve za umetnike, fine oljnate barve za študije** dr. Schönfelda;**akvarelne barve,** trde in tekoče;**tempera-barve** v tubah za umetnike in šolo,**pastelne barve, raznobarvne tinte, tuše in barve za obreze knjig, bronce, slikarsko platno in papir, palete, škatlje za študije, čopiče za umetnike, slikarje** cerkvā

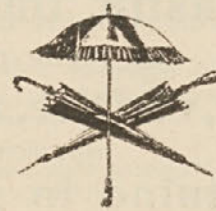
in sob, pleskarje in mizarje najnovjše slikarske vzorce, prodaja in ima v zalogi:

Adolf Hauptmann

Prva tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Največja zaloga mavca (gips), karbolinca, kleja za mizarje, hišnih fasadnih barv za apno in najboljših čopičev za zidarje in vsako obrt.

Zahtevajte cenike!

L. MIKUSCH
tovarna dežnikov in solnčnikov
v Ljubljani, Mestni trg števil. 15

priporoča svojo veliko zalogo **dežnikov in solnčnikov**

priprostitih in elegantnejših. solidno, trpežno izdelanih po najnižjih tovarniških cenah.

Prevleke in poprave izvršé se dobro in poceni

Lepe priloznosti

naj ne zamudi, kdor hoče poceni kupiti

hišo v Črnomlju

na Glavnem trgu št. 18,

priljavno za vsako obrt in trgovino. Ker je v bližnji bodočnosti zasigurana gradnja železnice skozi Črnomelj, je upoštevati, da se more sedaj kupiti po ceni. — Pojasnila daje

g. Davorin Francič v Novem mestu.

Krojač

Fran Jeločnik

Ljubljana, Trubarjeve ulice 2

priporoča slav. občinstvu svojo

krojaško obrt.

Naročena dela izvršujejo se točno in ceno.

Panorama-Rosmoramav Ljubljani, Dvorni trg 3
pod „Narodno kavarno“

Stalna razstava odlikovanih i zvirnih slik na steklu. o Vsak teden nova serija. Potovanje po vsem svetu. Jako zanimivo in poučljivo za odrasle in mladino. Znamenitost prve vrste za slehernega. Elektr. razsvetljava

Tovarna stolov**Franceta Švigeljna**

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence.

Ilustrovani cenik pošlje se na zahtevo zastonj in franko.